

## Запитання для самоконтролю

### 1. Право на доступ до правосуддя

1. У чому полягає сутність права на доступ до правосуддя згідно зі статтею 55 Конституції України та статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?
2. Яке значення має рішення ЄСПЛ у справі **Golder v. United Kingdom (1975)** для розуміння змісту права на суд?
3. Чому у справі **Airey v. Ireland (1979)** Суд підкреслив, що формальна можливість звернутися до суду не є достатньою гарантією права?
4. Які висновки зробив ЄСПЛ у справі **Kreuz v. Poland (2001)** щодо надмірного розміру судового збору?
5. Як справа **Hornsby v. Greece (1997)** пов'язана з ідеєю, що виконання судових рішень є частиною права на суд?

### 2. Презумпція невинуватості

6. Яке конституційне закріплення презумпції невинуватості існує в Україні (ст. 62 Конституції, ст. 17 КПК)?
7. Які аспекти презумпції невинуватості виділяє ЄСПЛ (тягар доведення, сумніви, публічні заяви посадовців тощо)?
8. Чим цікава справа **Allenet de Ribemont v. France (1995)** та чому вона стала класичним прикладом порушення презумпції невинуватості?
9. Яке значення має справа **Butkevičius v. Lithuania (2002)** для оцінки публічних заяв державних посадовців?
10. Чому ЄСПЛ у справі **Minelli v. Switzerland (1983)** визнав порушення презумпції невинуватості навіть за відсутності обвинувального вироку?

### 3. Рівність сторін у процесі та незалежність суду

11. У чому полягає принцип «рівності сторін» («рівності зброї») в судовому процесі?
12. Які висновки зробив ЄСПЛ у справі **Dombo Beheer B.V. v. Netherlands (1993)** щодо рівних можливостей для сторін у наданні доказів?
13. Чим показова справа **Brandstetter v. Austria (1991)** для розуміння проблеми дисбалансу між обвинуваченням і захистом?
14. Як у справі **Piersack v. Belgium (1982)** ЄСПЛ визначив критерії безсторонності суду?
15. Які фактори ЄСПЛ вважає ключовими для оцінки незалежності суду (наприклад, у справі **Findlay v. United Kingdom (1997)**)?

### Казусні ситуації для обговорення:

1. Чи може високий судовий збір бути допустимим «фільтром від безглузких позовів», чи це завжди «бар'єр бідності»?
2. Чи повинна держава забезпечувати адвоката у складній цивільній справі, якщо сторона формально «може» представляти себе сама?
3. Відеоконференції: де межа, коли дистанційність починає шкодити безпосередності та праву на захист?
4. Чи порушує презумпцію невинуватості заголовки у ЗМІ «Хабарник затриманий» ще до вироку?
5. Чи може суддя сам своїми формулюваннями у проміжних ухвалах створити враження винуватості?
6. Де межа між інформуванням громадськості та упередженістю держави?
7. Якщо прокурор має доступ до ресурсів держави, чи можливо забезпечити реальну рівність сторін у кримінальному процесі?
8. Чи можна говорити про незалежність судді, якщо його призначає політичний орган (наприклад, парламент)?
9. Чи є участь присяжних гарантією незалежності суду, чи навпаки — ризиком упередженості?